

**KLEINERE
ONDERNEMINGEN
HEBBEN HET
MOEILIJKER**

de toekomstige winst het meest profiteren van lagere rentes. Bij het Limburgse bedrijf komt ongeveer een vijfde van de verwachte winstverbetering op het conto van een lagere rente.

Shell (72 miljoen euro), ArcelorMittal (111 miljoen euro) en Heineken (43 miljoen euro) profiteren in absolute bedragen het meest van gunstige financieringsvoorwaarden. Relatief blijft het voordeel beperkt tot een paar procent van de stevige winstgroei die deze ondernemingen komende jaren volgens analisten gaan behalen. Bij deze bedrijven zal winstgroei dus vooral moeten komen uit verbetering van operationele zaken.

SCHISMA

Het rentevoordeel mag een mooie opsteker zijn voor een groot aantal bedrijven, niet iedereen kan delen in de feestvreugde. Kleinere ondernemingen hebben het moeilijker, vooral als zij te maken hebben met tegenwind. Neem installatiebureau Imtech, dat begin dit jaar ondragelijke rentelasten van banken kreeg opgelegd waardoor een nieuwe aandelenemissie nodig bleek.

Het bedrijf uit Gouda betaalde op sommige leningen bijna 10 procent rente. In het eerste kwartaal van dit jaar moest het bedrijf maar liefst 24 miljoen euro aan de huisbanken overmaken. Meer dan het dubbele van de tien miljoen euro in dezelfde periode een jaar eerder.

Mogelijk nieuwe slachtoffers bij renteonderhandelingen zijn de in problemen verkerende bouwer Bam (een bankkrediet van 500 miljoen euro dat afloopt in 2016), vliegtuigmaatschappij Air France-KLM (ongeveer 1,7 miljard euro in de komende twee jaar) en bodemonderzoeker Fugro (424 miljoen euro bankkrediet in 2016). Voor

DE OPMARS VAN DE GESCHIKT- HEIDSTOETS

door Paul
Frentrop

Tot 1980 kenden we in Nederland geen regels voor bankbestuurders, maar in 2009 heeft de overheid besloten dat zich nooit meer een financiële crisis mag voordoen. Dat heet "macro-prudentieel beleid". De Nederlandsche Bank en de AFM moesten dit vorm geven. Een van hun ideeën was om voortaan alleen nog maar de geschikte mensen toe te laten tot de financiële sector. Maar hoe bepaal je of iemand geschikt is? In een markteconomie kiest de klant met wie hij in zee gaat.

Dat toezichthouders niet kunnen bepalen wie goed is en wie niet, bleek toen DSB Bank in 2009 ten onder ging, nadat die in 2005 een bankvergunning had gekregen. Alle directeuren en commissarissen waren betrouwbaar en deskundig bevonden, maar niemand van hen had nee durven zeggen tegen Dirk Scheringa. De commissie Scheltema die de rol van De Nederlandsche Bank onderzocht, opperde als remedie om voortaan niet alleen naar de deskundigheid van individuele bestuurders te kijken, maar ook naar de deskundigheid van de raad van commissarissen als geheel. Een wat esoterische aanbeveling, welke door DNB en AFM moest worden uitgewerkt. Het resultaat was de 'Beleidsregel Deskundigheid'. Dit werkje laat zien wat er gebeurt als je mensen met een vage opdracht op pad stuurt. Het begrip 'deskundigheid' werd ingevuld met authenticiteit, loyaliteit, verantwoordelijkheid, omgevings sensitiviteit en nog veel meer. De toenmalige minister De Jager, een kordaat man, moest hier koek van bakken. Hij deed dat door de van ouds bestaande betrouwbaarheidstest (het vragen van referenties) met de nieuwe deskundigheidstest dooreen te roeren. Het mengsel is de 'geschiktheidstoets' die financiële toezichthouders nu hanteren en De Jager zelf is intussen geschikt bevonden voor KPN.

Niemand weet of de toets een volgende crisis helpt te voorkomen, maar de autoriteiten zijn er dol op. Toetsen geeft hun immers ongebreidelde macht. Ook de commercie heeft het toetspotentieel inmiddels ontdekt. Zo heeft een opleidingsinstituut voor de bankenbranche de volgende "op elkaar afgestemde" instrumenten op de plank liggen: "een *pre-assessment* om vast te stellen in hoeverre iemand klaar is voor de geschiktheidstoets, *The Executive App*, een gepersonaliseerde *webbased-app* om doorlopend en naar eigen profiel *up-to-date* te blijven plus individuele coaching en training ter voorbereiding op de geschiktheidstoets." Zelfs buiten de financiële wereld is de geschiktheidstoets doorgedrongen. Zo lees ik dat je bij een autorijsschool als volgt binnen veertien dagen je rijexamen kunt halen: "Na een geschiktheidstoets van 120 minuten stellen wij het lessenpakket voor een spoedopleiding voor je samen. Voor een geschiktheidstoets rekenen wij €100,-".